

LO CATALANISTA

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director.—Los originals no 's tornan

Direcció, Redacció y Administració
Travessia de la Rambla, n.º 12
 SABADELL

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
 Sabadell 2 rals al mes.
 Fora 8 " trimestre.
 Un número sol. 1 "
 Anuncis á preus convencionals.

MES BARATAS QUE Á ALEMANIA

MES SÓLIDAS QUE Á INGLATERRA

MES BONICAS QUE Á FRANSA

SILLERIAS DE CAOBA TAPISSADAS
DESDE 18 DUROS

Mobles del pays y de Viena á preus de fàbrica
BARCELONA.--Portal del Angel, 25

ESPANYA

¡Pobreta! res li fa mal. Son tantas y de tal gravetat sas dolencias morals y materials, que ni sisquera para atenció ni 's preocupa poch ni molt de lo que pasa á son entorn.

Lluytas personals, faltas de sentit comú entre 'ls que mes blassonan de ésser sos capdills lleals; intrigas, baixesas, ingratituts y altres actes vergonyants, son los signes caracteristichs de la política madri lenya.

Baix la salvaguardia d' aquesta malehida política 's mercadeja ab la dignitat de la nació espanyola, se li arrencan una á una las mes preuhadas joyas de sa rica corona, se li fan parar sas máquinas pera que se las mengi 'l rovell, se roban brassos á la terra y entregan sos

escasos fruits á la competència estrangera; abandonan la marina de guerra i emplean la mercant pera la conducció á llunyants paysos de gran número de families jornaleras. Tot aixó serà tan polítich com se vullga, pero no es lo que li convé á nostra aymada Pàtria, la mes forta, la mes rica y la mes digna en altres épocas de venturosa memoria.

A nosaltres, los catalanistas, los únichs que havem sapigut conservar la puresa en mitj de la revolta de corrupció política que 'ns empobreix, se 'ns tatxa de convencionals separatistas, se 'ns negan tota classe de nocions històriques y fins s' intenta fernos passar per enemichs de la tradició, quan precisament no hi ha ningú que la defensi ab tanta força ni ha qui coneixi com nosaltres la historia de nostres fets passats. Y no sols coneixém la historia, sino que de sobras sabem lo que poden donar de sí los Cánovas, Sagasta, Moret y altres de la mateixa talla sens los quals Espanya sería la Espanya d' altre temps y no haurían vingut tractats de comers ruïnosos, ni l' assumpto de las Carolinas hauría acabat d' una manera vergonyant, ni 'l diputat senyor Lastres hauría tingut que presentar una interpelació a propòsit de la indemnisació de 60 milions de rals que 's tracta de donar á un tal senyor Mora, insurrecte cubá á qui en 1869 se li embargaren los bens y no se li han tornat fins are.

Havía de venir lo seuyor Moret pera enfosquir aquest assumpto, y aixís ha succèhit; puig l' actual ministre d' Estat, ferm en son propòsit de servir á tothom menos á la nació que 'l paga y que te la debilitat de sostenir-lo en son sí, va cometre la falta garrafal y anti-patriótica de presentar al Consell de ministres, y aquest aprobá, sens perjudici de *ferlo aprobar per las Corts*, un plan d' arreglo que costará al Tressor de la nació los 60 milions citats.

Lo senyor Moret, com es natural en un ministre andalús que no desmenteix son origen va contestar disculpantse ab qu' ell no faria res sens las Corts. ¡Valent argument! Com si las Corts no fossin la majoria, y aquesta del senyor Moret y demés companys.

L' actual ministre d' Estat, antiguament y quan en Espanya lo dret polítich s' entenía y practicava com no 's fa avuy, ab tot y la seva eloquencia no hauría servit pera res, ni sisquera pera orador de club puig lo verdader dret consisteix en dar á cada hù la superioritat

que li correspon, com per exemple la que te la nació sobre son administrador lo senyor Moret, qui, com á tal deuría cumplir mellor son carrech y mirar sempre, en tot, los profits de la Patria que 'l paga ab excós.

Nosaltres creyém que las lleys, políticas ó económicas, deuen esser sempre atemperadas al esperit predominant y responder á las necessitats de la nació, y que si prerogativas deuen reservar-se á sos llegisladors, més y de mes importancia deuen esser las que 's reserva lo poble ja que es qui mana y paga á sos *servidors*.

¿Qué diría lo senyor Moret y demés companys de ministeri si 'ls administradors de sas propietats obressin del modo qu' ells obran al administrar los bens de la nació espanyola? Segurament que no aguantarían pèr molt temps semblant despilfarro y treurían de casa seva als homs que, ineptes ó malignes, procuressin mes aviat lo benestar dels vehins que son propi benestar.

Aixó es, donchs, lo que dihém nosaltres, en vista de lo mal que diariament nos fá la malehida política madrilenya, tan dignament representada per lo senyor Moret qui aviat nos deixarà la Espanya sense brassos pera la agricultura y la industria y sense diners ni forsas pera recobrar nostra perduda dignitat.

Coneixent, com coneixém donchs los catalans regionalistas la falta de talent practich de 'ls politichs centralistas, havém cregut y creyém convenient fer ferma propaganda de nostres ideals, convenuts de que res mellor que la reivindicació de la personalitat jurídica y administrativa de Catalunya pera dar á aquesta regió l' impuls necesaris y colocarla de cop y volta á la altura que per son geni y amor al treball li pertoca. Y no parlém de son amor patri y de son desinterés porque fora ofendrerla, y nosaltres com á bons catalans aixó no ho farém may.

SECCIÓ POLÍTICA

En lo discurs del *Mensaje* digué l' inclit Sagasta que 'ls partits deuen tenir disciplina y sometres á sos jefes, puig sols aixís poden servir de seguras y robustas columnas á las institucions.

Traducció política.

Los partits deuen compondres de gosets mes ó menos famélichs pero atents sempre á la veu del amo, porque aquest es l' únich modo de poder menjar ab calma y tranquilitat lo que permeti la sort de cada hù.

També va dir en Sagasta que d'ara endavant los estrangers no 'ns saludarian ab lo nom de ¡Pobra Espanya!

Te molla rahó 'l jefe del partit que avuy menja.

A Espanya ja no li dirán may mes ¡pobra!

Se compadeix sempre á qui está malalt y ple de llagas, pero no á un cadávre.

Y Espanya no sembla pas altra cosa.

Si algo 's mou en sa superfície, son 'ls cuchs polítichs que encare xuclan son cos, aprofitant sos últimas horas.

Lo ministre de Foment, en vista de 'l enfonament del Teatro Espanyol de Madrid, vol ferne construir un de nou, puig *no fora decorós* que 's quedés la cort de Espanya sens un teatro nacional.

Per supuesto; pagant l'Estat.

¡Que dirian los pagesos, avuy á la miseria, gracias als explotadors de la política, si no hi havia Teatro Espanyol á Madrid!

La fatxada del Teatro Real recentment renovada ha costat també als espanyols la friolera de 1 milló de rals.

¡Viva el salero!

Pera que no 's digui que 'l ministre de Foment descuyda als pagesos ha establert un concurs al objecte de premiar al mes apte en los travalls de conreu.

Los premis serán un de 250 Ptas.; un de 175 y un altre de 75, total cent duros.

A Calvo y Vico pera que no se 'ns nevagin á provincias los hi paga 'l govern 8,000 duros.

Ja ho veuen.

Diguin ara que 'l govern no protegeix á l'agricultura y á l'industria.

«Aquest any la grossa de Nadal ha caigut á Madrid.

¡Pega!

Y ha sigut un polítich lo posehidor del bitllet afortunat.

¡¡Pega!!

Justament lo ministre de la Guerra.

¡¡¡Pega!!!

Hasta la Providencia protegeix als polítichs.»

Paraulas d' un home de sa casa y que no ha tret cap quarto.

Segons sembla 'n Moret te ganas de donar 60 millions de rals á un tal Mora.

Fins aquí no hi ha res de particular.

Lo cas es que aquestos millions son d' Espanya y que 'n Moret ab lo *desparpajo* que Deu y la terra andalusa li van dar no passa per menos.

Si las cambras espanyolas ho consenten, (que del modo que son fetas, no fora gens estrany) proposan un cambi.

Al senyor Mora d' aquí endavant li dirém senyor *Moma*.

Perque *nomas* com aquesta 'n corren pocas.

Lo marqués de la Vega de Armijo ha sigut nombrat embaixador extraordinari á Roma pera representar la Reyna Regent en lo Jubilen del Sant Pare.

Era aquest un càrrech incompatible ab lo càrrech de diputat á cortis.

Pero 'ls polítichs se 'n riuhen de las incompatibilitats.

Si miressin gayre prim en aquest assumpto no podrian esser governs cap d'ells.

¿Hi ha res mes incompatible que 'n Sagasta y 'l talent d' un home de Estat?

¿Y 'n Moret y la felicitat del pais?

¿Y 'l govern actual y 'l be d' Espanya?

Lo senyor ministre d' Estat ha convertit en embaixadas, las legacions de Londres, Berlin, Austria y no sabém quinas altres.

Per supuesto sense augment de gastos.

Igual que 'n Cassola ab las reformas militars.

Si aquesta gent arribés á parlar un dia d' augment de gastos... ¡pobres de nosaltres!

Perque si tot dihent que nó, nos están aixafant ab sos despilfarros, figureus lo que seria si diguessin lo contrari.

Nos destarotavan.

LO GOVERN SACASTÍ

Tápinse 'l nas.

Prenguin pinsas; no ho toquin ab los dits.

Provehéixinse d' ácit fénich y demés desinfectants numerosos.

No vagin desprevinguts.

L' operador desfá la vena y comensa á sentirse 'l tuf de la materia corrumputa.

Tápinse 'l nás: si 'l tabaco fos millor los hi diria que fumessin; pero poden pendre un canonet de canfora; qualsevol cosa, ab tal de no aspirar un aire tan infecte y una atmósfera tan pesada.

La blavenca lлага está á nú; los voltants amoratats; lo fondo vermellós viu; la gangrena del cranch se mostra á la vista dels assistents.

La sala d' anatomía es aquesta vegada lo Senat. ¿Quí té l' *escarpell*?—Lo general Salamanca—¿cirurgia?—per ara no s' en veu cap.

L' orador toca lo carnot viu; hi fica 'ls dits y axampla la ferida pera que 's vegi millor l' estrago que 'l rossech de virus immoral causa á la Pátria. Lo govern, responsable del estat del pacient s' arronsa d' espatllas y esclama *non possumus*, mentres lo pays se 'l mira assombrat d' indignacó.

*
**

A Cuba 's roba.

A Cuba s' han estafat per un sol concepte mes de 99 millions de rals.

A Cuba 's fá 'l contrabando en gran escala.

A Espanya 's venen los cárrechs pera la gran Antilla.

Lo govern ho sap y no hi posa remey.

Lo govern nombra pera l' exámen d' expedients al mateix individuó á qui s' acusa de la malversió de fondos.

Lo govern envia á Cuba funcionaris incapassos de fer un treball útil.

Lo govern imposa al capitá general funcionaris á qui promet la prebenda dos anys, pera complaurer á una eminencia política.

Aixís ho digué lo general Salamanca.

Tápinse 'l nás, creguin, es perillós aquest baf.

Lo absolutisme era mes franch, donava los alts llochs retribuïts als cortesans, pero no 'ls venia; y si 'ls cedia á influencias de la querida del rey, no 'ls cedia á las influencias de duas, quatre ó cent queridas dels polítich.

La immoralitat nos ofega; la corrupció puja com una marea que tot ho invadeix y arrasa.

Desfalchs; caciquisme; irregularitats; robos; influencias retribuïdas; contrabando; comissions rebudas de societats estrangeras pera treballar en contra de la Patria; tot se contracta y tot se ven; tot se pesa, d' un plat de la blansa la honra, de l' altre lo diner.

A dalt, la hipocresía del vici; la compra venta de destins; lo tráfec y negocis d' influencias; la trampa y la estafa vanagloriantse de la impunitat.

A baix, lo gavinet; lo burdell; lo café cantant y 'l *baile flamenco*; la miseria, lo desespero y la emigració.

Lo fanch dels cotxes tacà á la plebe; tot se corromp, tot se prostitueix.

*
* *

La escandalosa incúria del govern, que res vigila, que res organisa, ni crea; que viu pera viure, en mitj d' indiferentisme y d' abandono pera las classes productoras, produheix aquest estat mórbid que corrum lo cos de la Nació.

Com aquella guardia pretoriana que guardava las avingudas del palau del Césars pera que aquestos poguessin entregarse lliurement á la borratxera y á la luxuria; éll se limita á guardar lo poder pera que

menji lo partit; pera que s' omplin lo ventre las comparsas que 'l sostenen en éll, pera 'l bé comú d' uns y altres.

Es lo regne del *tupé*; Lo regne del deixar fer y deixar passar en política com en economia; es lo regne dels apetits descarats, que 's disputan com llops famolenchs un cobert en la taula del presupost; es lo domini d' uu govern que falseja totas las lleys y tolera tots los abusos en nom d' una embustera llibertat; que ni 's con mou ni 's ressent de las terribles acusacions que desde la respectable tribuna del Senat se li dirigeixen; que contesta ab desenfado, que no es responsable dels actes dels empleats; que sols dona per excusa la d' haverho trobat ja malament tot, com si aixó fos una rahó pera dexarho estar de la mateix manera.

Y per oposicions, partits que sols demanan un torn; que no sols demanan, sino que exigeixen un plat y amenassan fins á lo mes respectable, pera acabarse lo festí, esperant, com á gossos famélichs, que 'ls hi tirin los ossos descarnats d' un presupost en déficit.

* *

Y mentres tant la llaga creix, la Patria 's mor. No 's mor en l' honrós combat per la defensa del territori ó pera venjar la honra trepitjada; sino abatuda y anémica, acabantseli lo pols per las mostassas aplicadas; las sangrías sempre obertas y las infladas sangoneras afeerradas al seu pit. Se mor lligada de brassos, entregada en plena pau als estrangers, que com los parásits que acompanyan á la miseria s' amparan del miserable malalt.

Las fábricas tancadas; los sellers plens; lo blat invendible; lo comer en mans estrangeras; la navegació ab pabelló d' altres paissos; la emigració deixant deserts los pobles; lo fisch apoderantse de la terra; los municipis sense un quarto pera cubrir sas primeras necessitats; la immoralitat arreu; l' abatiment dels ciutadans sens exemple en nostra historia.

Tal es nostre estat; al tal nos ha conduhit lo govern actual. Tothom sent la necessitat de una reacció que de baix s' imposi á dalt, tothom clama per un cambi d' homens que 'ns retorni als bons temps de nostra historia.

Pero no 's veu un capdill en qui fiar nostre salut; no apareix la virilitat y la fé que 's necessita pera semblant empresa.

La debilitat ha enervat als pobles; los bons patricis estant adormits, y fins que lo ferm crit de *desperta ferro* retroní per nostres vilas y montanyas tindrem que aguantar lo servilisme actual y serem párias miserables de la *casta* política que 'ns deshonra als ulls de las demás nacions.

(De *Lo Somatent* de Reus.)

¡PAX VOBIS!

Á S. S. lo Papa Lleó XIII ab motiu de ses bodes d' or

Voreta 'l mar s' aixeca una palmera
com del matí l' oratge riallera,
de dátils coronada y de palmons:
los ayres de l' altura, si la miran,
la brandan tan amable quan sospiran,
que sembla que s' hi gronxen infantonts.

Los brassos de gegant fins l' estelada
de boyres y celistia coronada,
rusch místich hont l' abella fa sa mel,
arriban; y 'l seu peu al mon s' aferra,
y aixís embranca dolsament la terra
ab la gloria puríssima del cel.

Mormorejant, selvática armonía
exhala l' univers quan surt lo día
formant de flos y flayres un pomell:
l' encens muntant de l' una á l' altra palma
penetra, cargolantse ab débil calma,
al fulgurant zenit del cel més bell.

Quan forta tramontana giravolta,
apar que, humil, la veu de Deu escolta
vinclant sa cabellera d' un costat:
no 's capgirella, nó, si la tormenta
en ales del mestral sa rabia ostenta
als remolins que dú la tempestat.

Lo llamp zigzigador quan ilumina
la volta celestial, esmaragdina,
tampoch l' aterra; ans vetlla al costat seu:
ni 'l tro quan arreu brama ab sa veu ronca
fent retrunyir l' espay, lo pla y la conca,
perque la fortalesa reb de Deu.

¡Gran Deu! vos l' aguantáu desde l' altura
rosantla ab raig d' amor y de llum pura,
que esbrina pau ditxosa al esperit;
tothom, tothom s' ampara de sa ombreta
lo naufrech viatger, lo brau atleta,
lo rich, lo pobre, 'l débil, l' afligit.

¿Hont es eix arbre altívol? dintre Roma
s' enlayra poderós demunt la broma
y ombreja ab sa brancada los dos mons:
com roca de soley, de hermosa testa,
sufreix en mitj del mar la gran tempesta
d' onades que remohuen les passions.

¡Lo Papa! ¡heuse 'l aquí!... blanca magnolia
crescudá entre les platjes de la Eólia,
escampa sos perfums per terra y mar:
palmera de Sion la més valenta
que 'l signe de la pau al mon ostenta,
volent, com Jesucrist, lo mon salvar.

¡La pau!... á Carpinetto ab alegría
la proclamava ple de goig un día
cantantla de l' altar en l' ara ardent:
á Damíeta eix cántich al sentirlo,
volgué Perugia bella repetirlo
per veure ¡l sol brillar més resplendent.

Y Roma, la ciutat eterna y Santa,
també sota ses torres sent que 'l canta
com aucellet voreta del seu niu:
tonada més hermosa, en la ribera,
no la fá 'l rossinyol de primavera,
¡y éll cántala ab amor siguent captiu!

¡Captiu dintre de Roma! sa grandesa
s' es convertida en plor, dol y tristesa;
donchs ¿qué es lo que ha de fer sinó plorar?
¡ah! nó, que la seva ánima afligida
ab mots de pau encara al mon convida
y un bes amorosíssim li vol dar.

Per ço li correspon la nostra Espanya
quan guerregar volía ab la Alemanya
del mon per disputarse un tros mesquí:
lo Papa compongué les diferencies,

y 'ls llamps que preparavan les potencies
s' han convertit en Archs-de-Sant-Martí.

Missatge n' es de pau per la Turquia
ahont pe 'l *delegat*, un brot envia
de l' olivera santa de Noé;
la Xina ab sos estats y l' Inglaterra
deturan també 'l carro de la guerra
sota llur cel benéfich y seré.

La Pau que en nom de Deu á totas dona,
l' aureóla será de sa corona
de gloria resplandenta y eternal:
unintse 'l nom antich y el non ab élla
veurán lluhir la fulgorant estrella
que á l' un y á l' altre te de fé immortal

Y en mitj del Vaticá, del sol bellísim
al veurer resplandir lo raig puríssim
que del error les boyres denses fon;
los pobles li remeten ses riqueses,
del amor filial tendres fineses
portades pe 'l gran riu de tot lo mon.

Avuy fa cinquanta anys que 'l saludava
quan per primera volta á Deu alsava
implorant per tothom pau y consol:
y 'l cántich repetint del sacrifici,
que arranca 'l llamp del cel contra del vici,
la terra lliga aixís de pol á pol.

Lligaula, oh bon Pastor, ab la pregaria
que repeteix la selva solitaria
y, avuy, lo noble cor dels cristians;
pregau pe 'l mon, oh gran Lleó, y un día
la dolsa pau que us dona 'l cel per guia
uneixi tots los homes com germans.

J. C. E.

NOVAS

Avuy es lo primer dia del any 1888. Ab tal motiu nosaltres á tots nostres subscriptors y lectors los hi desitjém moltíssimas felicitats y á Catalunya major sort en lo resultat de son treball, acabantse d' una vegada la horrorosa crisi que te á sobre.

Lo dijous passat á dos quarts de nou del matí caygué en aquesta ciutat una copiosa nevada, que ab lleugeras intermitencias durá tot lo día, deixant las teuladas y carrers cu-

bers d' una atapahida catifa blanca. L' endemà al dematí la neu gelada ocasioná un fret tant intens com pocas vegadas s' ha deixat sentir entre nosaltres.

Ahir degué sortir de Barcelona pera Montevideo en lo nou vapor de la Companyia Trasatlántica *Buenos Aires*, un dels majors y mes ben acondicionats de Espanya, l' apreciable company nostre D. Joseph Corominas y Ferret, fill del malaguanyat industrial, qual mort tant plora Sabadell, D. Joan Bta. Corominas. Segons se 'ns diu aquest viatge del nostre amich obeheix al objecte de restablir sa delicada salud.

Nosaltres desitjém de tot cor que molt prompte puga retornar á sa Patria, completament aliviat, lo senyor Corominas, al que anyorarém en sa ausencia.

Sabem positivament que son ja molts los industrials d' aquesta localitat que 's prepara pera exhibir sos productes en la Exposició Universal de Barcelona.

Aixó nos satisfá en gran manera, donchs nostre satisfacció mes marcada consistiria en veurer dignament representada la activa Sabadell en lo pròxim Certámen de la capital.

Fa alguns dias reberem una bonica poesia del jove y distingit poeta don Ernest Moliné y Brasés, que insertarém en lo número pròxim.

Agrahím la atenció que 'ns ha dispensat lo senyor Moliné.

Havent lo jutje de 1.ª Instancia d' aquesta ciutat acabat d' instruir lo sumari de la causa que se 'ns segueix ab motiu de la nostra denuncia, avuy mateix quedarà remés tot l' expedient á l' Audiencia de la capital, ahont pròximament se resoldrà en judici oral y públich. Pera encarregar-se de la nostra defensa havém designat al jove compatrici, entés Advocat del Iltra. Col·legi de Barcelona, don Jaume Cruells.

Aquest dematí deu tenir lloch á Tarrassa una reunió pública iniciada per l' Institut Agrícola Catalá de Sant Isidro, ab l' objecte de fer-se càrrech de las aspiracions dels agricultors, aniquilats per la grave crisi que 'ls arruina.

Moltíssim sentim no poder assistir á aquest acte, pera 'l qual hem sigut atentament invitats; pero per de prompte podém fer constar que 'ns adherim de tot cor á la patriótica propaganda del Institut de Barcelona que ab tanta activitat sab vetllar per los interessos del país.

S' ha posat en estudi en lo Teatra Romea de Barcelona 'l nou drama catalá en 3 actes y en vers titulat: *La Comedia Social*, degut á la ploma del autor dramátich don Antoni Ferrer y Codina.

Lo diumenge passat s' escaparen tres presos de las Presóns del Partit d' aquesta ciutat, los quals, segons se diu, han tornat á caure en poder de la Justicia.

En lloch coraesponent publicuém avuy la inspirada poesia titulada: *¡Pax vobis!* que ab motiu de las bodas d' or de S. S. 'l Papa Lleó XIII, ha escrit nostre estimat amich y coloborador la Rvnt. P. Joseph Calonge de las Escuelas Pias.

Aquesta preciosa poesia fou enviada á S. S. el Papa, acompanyada de un delicat treball caligráfic admirablement executat per lo Rvnt. P. Jaume Torres, també de las Escuelas Pias.

Molt nos plau consignar aquest acte de patriotisme per lo qual se veurá representada, una vegada mes en lo Vaticá, nostra hermosa llengua catalana.

Felicitém per abdós travalls á tant ilustrats PP.

Lo passat dijous, lo reputat doctor en Medicina don J. Call, doná en lo local de la *Lliga de Catalunya*, una conferencia pública sobre 'l següent tema: *Influencia de la vida moderna sobre l' organisme*, qual conferencia fou molt celebrada per la numerosa concurrència que omplí 'ls espayosos salóns del primer pis del carrer de Fontanella, n.º 8, ahont está instalada tan patriótica Associació.

Després de una llarga y penosa malaltía ha mort en Barcelona á la edat de 77 anys, don Salvador Maluquer y Aytés, pare de nostre digníssim diputat á Corts don Joan Maluquer y Viladot. (D. E. P.)

Lo senyor Maluquer havia nascut en lo mes de Desembre de 1810 en lo poble de Viny, partit de Sort, provincia de Lleyda. Sigué nombrat al comensament de sa carrera política diputat provincial de Lleyda y mes tart governador civil d' aquella provincia. Representant al partit progressista fou investit tres vegadas ab lo càrrech de diputat á Corts. Per tres vegadas també ha desempenyat lo càrrech de president de la Diputació provincial de Barcelona, havent també sigut president de la casa de Maternitat, de la Caixa d' Ahorros y del Círcul lliberal.

Per los llarchs serveys que prestá al país en diferents ocasions may acceptá cap condecoració, ni acceptá la mes petita retribució per cap dels seus càrrechs. A arrel de la revolució de Setembre fou proclamat alcalde popular de Barcelona, desempenyant á satisfacció de tothom càrrech en aquelles circumstancias tan difícil.

La vida del difunt don Salvador Maluquer fou tota consagrada al bé del país, que sentirá fortament tant gran desgracia.

Complint la voluntat del difunt se li feu un enterro sumament modest en lo qual estavan representadas totas las classes de la societat, las moltas corporacions á que havia pertenescut 'l finat y las Autoritats provincials y locals.

Acompanyem á la respectable familia del finat en lo intens dolor que deu experimentar per perdua tan irreparable.

Lo ball celebrat en la nit del passat diumenge en l' espayós y ben decorat saló del *Círculo Sabadellés*, estigué bastant concurregut.

Lo notable sexteto encarregat del programa, executá admirablement totas las pessos de que 's componía, alcansant un verdader éxit la *Ave María* de Gounod, que á petició dels concurrents executaren, en un dels intermedis, los senyors García y Gioffi ab acompanyament de piano.

Creym que no será la última vegada que la juventut del *Círculo Sabadellés* organisi festas com aquesta, ja que saben que d' ella quedaren molt satisfetas totas las familias que hi assistiren.

Hem rebut los números 109 y 110 corresponents als mesos de Octubre y Novembre del *Butlletí Mensual de la Associació d' Excursions Catalana* los quals contenen un nombrós y escullit Sumari, degut á la ploma de reputats escriptors catalans.

S' ha repartit lo número 19 corresponent al 15 de Desembre del *Boletín de la Academia Calasancia* de las Escuelas Pias de Sabadell, contenint un escullit sumari.

Copiém de *La Veu del Camp* de Reus:

La *Associació Catalanista* acaba d' experimentar la sentida pèrdua d' un dels seus primers y mes actius socis, D. Eugeni Bielza qui mori després de llarga y penosa enfermetat essent aquesta la segona baixa, que, en l' espay de tres messos, ha produhit la mort en las filas de nostres companys.

La *Associació* li fen los últims obsequis, acompanyant sas despallas mortals, y dedicantli una corona.

Si desde la regió á que está destinat son esperit, després del tránzit d' aquesta vida, los hi es dat veurer quan aquí se realisa; sabrán nostres companys, que per haverse ausentat no son posats en olvit: donchs viuhén y viurán en nostres cors. Sia aquesta seguritát, lenitiu que suavisi lo natural dolor que senten la sua jove viuda, pare y germá, á qual pena 'ns associém.

En la Junta general celebrada por la *Associació Catalanista* de Reus lo día 11 del present mes, en que tingué lloch la votació pera la renovació de la mitat de la Junta Directiva, y cubrir la vacant que resultá per defunció d' un dels vocals, als que correspon cesar á fi del any pròxim, quedaren elegits los següents socis.

Vice-President, D. Robert Grau y Santgenís; Secretari, D. Baldomero Sedó, Tresorer, don Carles Fumanya; Vocals: D. Anton Marca y Ribas, D. Genaro Bartolí, y D. Anton Biarnés y D. Antoni Canyissá, qui sustitueix al vocal qual mort sent dita *Associació*.

Copiém de *La Renaixensa*:

Fa pochos días donarem compte de diferentas exposicions que envían al Govern infelissos llicenciats del exercit demanant que la nació 'ls hi pagui lo que se 'ls hi está debent desde antigua fetxa, sent inútils totas las reclamacions que en aquest sentit han vingut fent. Avuy hem de posar en evidència devant del país una vegada mes á aquest govern desordenat é injust que no sols se reté las pagas de infortunats obrers sino que, pera fer mes ofensiva sa conducta, quan es una nació poderosa la que reclama s' aplan y obra la bossa del país á la mes absurda de las exigencias. Dihém aixó perque acaba de concedir per reclamació dels Estats Units 60 millons de rals á un personatge que 's diu súbdit d' aquella república, com á indemnissació dels perjudicis que va sufrir durant la guerra de Cuba, resultant ara que l' interessat era súbdit espanyol quan dita guerra, en la que hi prengué part contra Espanya per lo que se li embargaren los bens; y un mes després d' aquestos fets entaulá espedient de naturalissació en los Estats Units.

Ja ho veuhén nostres llicenciats del exércit: una cosa es esposar la vida y llensar la sanch de las venas á favor d' Espanya y altra anar contra d' ella sobre tot si 'ls Estats Units prenent part en causa.

Sobre 'l premi de 5,000 pessetas ofert per la Reina Regent diu la revista *La Espanya Regional*:

"S. M. la Reina Regent lo te ofert al autor de la millor obra dramática representada á *Espanya* durant lo preset any. La Academia Espanyola encarregada d' adjudicarlo 's va fer inferior á son nom y á sos nobles destins, reduhint com reduhí 'l círcul de las produc-

cions dramàtiques mereixadores del premi á las escritas en castellá. Ni Castella es *Espanya*, ni la Academia Espanyola per lo que 's veu es espanyola, sino castellana. Creyém que mes espanyolas son las academias dels paisos regionals, en las quals no predominan exclusivismes y en las que 's regoneix als espanyols segons sa naturalesa y son llenguatje. No envejém lo raquitisme d' una gent, que preten reasumir en sa relativa petitesa, la personalitat d' una nació que encare la engrandeixen las regions."

Durant la época de la Exposició Universal, se celebrarà en Barcelona un congrés mèdich y altre farmacèutich, quals reglaments se troban ja aprovats. Serán admesas totas las llenguas neo-llatines, comprenenhi per lo tant, la llengua catalana.

L' Ajuntament d' Alger, capital de la Cerdenya (Italia) y que algun temps formaba part de la antiga nacionalitat catalana, que conserva encara los costums, llengua y modo d' esser del poble catalá, ha acordat crear una biblioteca en aquella antiga població, purament catalana.

ANUNCI OFICIAL

CAIXA DE ESTALVIS DE SABADELL

Han ingressat fins aquesta fetxa 0,000 pessetas procedentas de 000 impositcions, essent 0 lo número de nous imponents.

S' han tornat 1,751 pessetas 93 céntims á demanda de 00 interessats.

Sabadell 24 de Desembre de 1887.—Lo Director, P. O. E. *Verdiell*.

NOTA.—Á contar desde 'l primer de Janer próxim s' abonará á n' els imponents lo 3 per cent d' interés en lloch del 3 y mitj que s' abonava.

SECCIÓ DE ANUNCIS

CALENDARI CATALÁ DE PARET

GRAN TAMANY

Preus: 7, 8, 9, 10, 11, 12 y 13 rals.

SEGONS LA CALITAT DEL CARTRÓ

BLOCHS 5 RALS

Punts de venda en Barcelona: Llibrerías de Verdaguer, Lopez y Puig.—Magatzém d' objectes d' escriptori de D. Joan Almirall, Primpcesa, 16.—Botiga de D. Jaume Riera, Hospital, 19, é Imprempta *La Renaixensa*, Xuclá, 13, baixos.

En Sabadell: Centre de Suscripcions de D. Llorens Lladó, S. Pau, 4.

AGENDA DE ADMINISTRACIÓ MUNICIPAL Y GENERAL

PER

D. ANTON TORRENTS Y MONNER

Contador de la Excm. Diputació Provincial de Barcelona

Obra de suma utilitat pera tots los Ajuntaments, Diputacions Provincials y demés corporacions administratives; per quant conté, en minucios estracte, los debers y obligacions que tenen plasso fatal y que diariament tenen que cumplir ditas corporacions y sos funcionaris, evitantlos las responsabilitats en que per olvit podrián incorrer; aixís mateix se continúan quantas notas y referencias legals se han considerat de especial interés pera 'ls mateixos; aixís com pera cuants tingan que intervenir en assumptos administratius: propietaris, industrials, comerciants, agents de negocis, etc., etc. Conté un almanach complert pera l' any 1888, ab espays pera apuntacions diarias; abundants planas pera comptes, y datos estadístichs de gran transcendencia.

Se ven al preu de DOS pessetas exemplar en la Botiga de Objectes de Escriptori de Joan Comas, Rambla, 70, Sabadell.

FESTA INAUGURAL DEL CENTRE CATALÁ DE SABADELL

Contenint tots los discursos y poesías que 's llegiren en la vetllada inaugural de dit Centre y los més importants del dinar que tingué lloch lo día 27 de Mars últim.

De venda en lo Centre de suscripcions de D. Llorens Lladó, carrer de Sant Pau, número 4, Sabadell.—Preu 1'50 pessetas.

ENCUADERNACIONS BARATÍSSIMAS

Se fan de totas classes y preus, Ilustracions y Obras de luxo, Novelas, etc., etc. Los llibres se entregan á las 48 horas de encarregats.

RAMBLA, 70, CAPMANY, 18

TALLERS

DE

Imprempta, Litografia, Encuadernacions
Llibres especials y ratllats

JOAN COMAS FAURA

PAPERERÍA

Papers pera cartas de totas classes.—Paper "Mill."—Blanchet.—Fantasía.—Embalatje.

PLEGADORS DE PESSAS

Se fan plegadors de totas classes en fusta y en cartró, ab lo nom imprés, si aixís se desitja. Plegadors de 10 per 70 ú 11 per 72 centímetros, sense nom, á 12 duros milé y ab nom á 13 duros milé. En cartró á preus baratos.

TALONARIS

á 4 rals de 100 fullas de dos classes, á 5 rals los de Entrego y á 7 rals los de Pedido y de Vale.

IMPRESIONS

Facturas.—Sobres.—Memorandums.—Membrets.—Talonaris.—Reduccions de preu.—Tarjetas, etc., etc.

ENCUADERNADORS

de varias classes pera cartas.—Capsas pera Facturas, Lletres, Rebuts y altres documents.

Tallers: Carrer de Capmany, núm. 18.

Sucursal: Rambla, núm. 70.